

Hướng dẫn giải và trả lời câu hỏi trong bài Viết đoạn văn ghi lại cảm xúc lớp 7 trang 28 Tập 2 bộ sách Cánh diều chính xác nhất, mời các em học sinh và phụ huynh tham khảo.

Soạn Ngữ văn lớp 7 Bài: Viết đoạn văn ghi lại cảm xúc trang 28 (Cánh diều)

1. Định hướng

a) Tương tự như viết đoạn văn ghi lại cảm xúc sau khi đọc bài thơ bốn chữ, năm chữ (đã học ở Bài 2), viết đoạn văn ghi lại cảm xúc sau khi đọc một bài thơ là nêu lên những cảm nghĩ của bản thân về bài thơ đó. Đoạn văn có thể nêu những cảm xúc về nội dung một khổ thơ, đoạn thơ, hình ảnh hoặc yếu tố nghệ thuật đặc sắc mà em yêu thích.

- Tham khảo đoạn văn nêu cảm nghĩ về bài thơ Những cánh buồm của Hoàng Trung Thông
- Đọc đoạn trích trên và suy nghĩ để thảo luận: Đoạn trích nêu lên cảm xúc của người viết về vấn đề gì? (Về nội dung một khổ thơ, đoạn thơ, hình ảnh hay một yếu tố nghệ thuật đặc sắc?).

b) Để viết đoạn văn ghi lại cảm xúc sau khi đọc một bài thơ, các em cần chú ý:

- Đọc kỹ để hiểu nội dung và nắm được những nét đặc sắc về nghệ thuật của bài thơ. Từ đó, dẫn ra một khổ thơ, đoạn thơ, hình ảnh hoặc yếu tố nghệ thuật đặc sắc trong bài thơ gây ấn tượng, gợi cảm xúc cho em.
- Khi viết đoạn văn, cần nêu rõ: Em có cảm xúc về nội dung của một khổ thơ, đoạn thơ, hình ảnh hoặc yếu tố nghệ thuật nào? Đó là cảm xúc như thế nào? Vì sao em có cảm xúc đó?...

2. Thực hành

Bài tập: Hãy viết đoạn văn nêu lên cảm xúc của em sau khi đọc một trong các tác phẩm: “Những cánh buồm” (Hoàng Trung Thông), “Mây và sóng” (Ta-go), “Mẹ và quả” (Nguyễn Khoa Điềm).

a) **Chuẩn bị** (với bài Mẹ và quả của Nguyễn Khoa Điềm)

-Xem lại nội dung đọc hiểu bài thơ Mẹ và quả

- Xác định những nét đặc sắc về nội dung và nghệ thuật của bài thơ

=> Hình ảnh mẹ và quả xuyên suốt bài thơ để thể hiện công lao dưỡng dục sinh thành của mẹ, đồng thời tác giả thể hiện tình yêu thương, trân trọng người mẹ của mình.

=> Nghệ thuật đặc sắc:

+ Từ ngữ, hình ảnh: giản dị, gần gũi thân thuộc, đó là hình ảnh mặt trời, cây bầu cây bí, hình ảnh mẹ với những giọt mồ hôi...

+ Vận, nhịp thơ linh hoạt: 3/4, 4/3, 4/4...

+ Biện pháp tu từ: **ẩn dụ** (quả non xanh để chỉ người con chưa làm được việc có ích cho đời), **hoán dụ** (tay mẹ mỏi để chỉ người mẹ già yếu), **so sánh** (bí bầu- giọt mồ hôi), **đối lập** (lặn- mọc; tay mẹ mỏi- quả non xanh)

b) Tìm ý và lập dàn ý

- Tìm ý cho đoạn văn bằng cách đặt và trả lời các câu hỏi sau:

+ Bài thơ Mẹ và quả viết về vấn đề gì?

-> Bài thơ Mẹ và quả viết về vấn đề

+ Em thích câu, khổ, đoạn nào hay cả bài thơ?

-> Em thích câu *còn những bí và bầu thì lớn xuống/ chúng mang dáng giọt mồ hôi mặn.*

+ Yếu tố nào (nội dung, nghệ thuật) trong bài thơ mang lại cho em cảm xúc?

-> Yếu tố mang lại cảm xúc cho em là hình ảnh thơ và nội dung bài thơ.

+ Yếu tố đó đã mang lại cho em những cảm xúc gì? Vì sao?

-> Cảm xúc: hiểu được sự hi sinh vất vả của người mẹ cũng như tấm lòng thơm thảo hiếu nghĩa của người con, qua đó em thương cha mẹ mình hơn, trân quý những tình cảm, hành động dù là nhỏ nhất mà cha mẹ dành cho mình.

- Lập dàn ý cho đoạn văn bằng cách lựa chọn, sắp xếp các ý theo bố cục ba phần:

Mở đoạn: Nêu cảm nghĩ chung về bài thơ. Dẫn ra câu, khổ, đoạn thơ hay yếu tố nội dung hoặc nghệ thuật đặc sắc mang lại cho em nhiều cảm xúc.

Thân đoạn

- Nêu cụ thể cảm xúc của em về bài thơ hoặc một khổ thơ, hình ảnh hay yếu tố nội dung hoặc nghệ thuật đặc sắc khiến em yêu thích và có nhiều cảm xúc đã xác định ở mở đoạn.

Ví dụ, nêu cảm xúc về hai dòng thơ cuối của bài thơ: “Tôi hoảng sợ ngày bàn tay mẹ mỏi / Minh vẫn còn một thứ quả non xanh?”: Hai dòng thơ cuối gợi cho người đọc sự xúc động, sâu lắng bởi tình cảm và tấm lòng hiếu thảo của nhà thơ. Sử dụng biện pháp tu từ hoán dụ, lấy hình ảnh “bàn tay mẹ mỏi” để chỉ người mẹ già suốt đời vì con đã không còn sức lực nữa; kết hợp với biện pháp ẩn dụ, dùng hình ảnh “quả non xanh” chỉ sự chưa trưởng thành, còn non dại, vụng về của chính mình (người con); hai dòng thơ đã diễn tả được tâm trạng lo lắng, trăn trở, pha chút ân hận của nhà thơ trước tuổi già của mẹ: mẹ già rồi mà mình vẫn dại dột, non xanh,...

Kết đoạn: Khái quát lại suy nghĩ của bản thân về yếu tố đã mang lại cảm xúc ấy.

Ví dụ: Hai câu thơ thể hiện cái nhìn tinh tế, nổi xúc động của nhà thơ và nói hộ được nhiều người tình cảm quý trọng, thương yêu mẹ vô cùng.

c) Viết

Viết đoạn văn theo dàn ý đã lập. Khi viết, cần sử dụng được các từ ngữ ghi lại cảm xúc của em một cách trung thực, tránh các câu chữ sáo rỗng.

Đoạn văn tham khảo

Mẹ là đề tài muôn thủa trong thi ca, Hoàng Trung Thông góp nhặt vào đề tài ấy bài thơ Mẹ và quả. Xuyên suốt bài thơ là hình ảnh mẹ và quả, qua đó thể hiện sự tảo tần của người mẹ và tình yêu thương mẹ của người con. Trong đó ấn tượng hơn cả là câu thơ: *còn những bí và bầu thì lớn xuống/ chúng mang dáng giọt mồ hôi mặn*. Hai dòng thơ gợi cho người đọc sự xúc động bởi sự vất vả tảo tần của mẹ. Hai câu thơ có sự liên tưởng so sánh độc đáo giữa giọt mồ hôi vất vả của mẹ nuôi ta khôn lớn, nó cứ dài ra, nặng thêm như những quả bầu, quả bí. Qua đó em thấy được sự hy sinh thầm lặng của mẹ, và lòng biết ơn vô bờ của người con về công dưỡng dục sinh thành của mẹ hiền. Thông qua đó em biết ơn công lao sinh thành dưỡng dục của cha mẹ, sự tảo tần hi sinh thầm lặng vì con cái của cha mẹ. Em tự hứa với bản thân sẽ cố gắng thật nhiều để cha mẹ không phải phiền lòng!

d) Kiểm tra và chỉnh sửa

Tham khảo việc kiểm tra, chỉnh sửa các lỗi về viết đã nêu ở Bài 6, mục d (trang 15).